

МЕТА І ЗМІСТ УНІВЕРСИТЕТСЬКОЇ ОСВІТИ: ПОШУК ОПТИМАЛЬНОГО РІШЕННЯ

Даний матеріал присвячуємо тому, що все в межах університету в сучасних умовах має починатися з його *місії*, яку різні університети визначають по-різному, у тому числі виходячи з їх бачення майбутнього. Виходячи з місії функціонування університету майбутні студенти можуть визначити для себе мету навчання у ньому, а сам університет наситити навчання тим змістом, що даватиме можливість для реалізації місії. В будь-якому випадку вирішення питання змісту освіти є не тільки індивідуальним завданням для кожного університету, освітньої програми чи курсу, але і кожного студента.

Розглянемо приклади місій провідних дослідницьких університетів світу. Як і всі великі дослідницькі університети, Єйль має тристоронню місію: створювати, зберігати і поширювати знання [2]. Єйль намагається виконувати кожну частину своєї місії на самому високому рівні майстерності, нарівні з кращими інституціями в світі. Цей університет прагне залучати різні групи виключно талановитих чоловіків і жінок по всій країні і по всьому світу та виховувати їх для лідерства в науці, професії і суспільстві.

Цікаво, що один з найкращих університетів світу Гарвард немає офіційно сформульованої місії, але її мають його підрозділи. Наприклад, Коледж Гарварду, що відповідає за магістерський рівень підготовки, прагне до створення знань, щоб відкрити уми студентів до знання, і щоб дозволити студентам в максимально використати свої освітні можливості [3]. Схожа ситуація в університеті Стенфорд, де його Вища школа бізнесу бачить свою місію у створенні ідей, які поглиблюватимуть і розвиватимуть розуміння управління з ідеями формування інноваційних, принципових і проникливих лідерів, які змінюватимуть світ [4].

Місія Університету Мічигану полягає у служінні народів Мічигану і світу через надання ним переваг у створенні, передачі, зберіганні та застосуванні знань, художніх і наукових цінностей і формуванні лідерів і громадян, які будуть змінювати сьогодення і збагатять майбутнє [1]. Університет штату Чикаго є державним комплексним університетом, який забезпечує доступ до вищої освіти для студентів з різних верств суспільства і різними освітніми потребами. Університет сприяє інтелектуальному розвитку та успіху своїх студентів через строгий, позитивний і трансформуючий освітній досвід [5]. Він відданий викладанню, науковим дослідженням, обслуговуванню і розвитку громад, включаючи соціальну справедливість, лідерство і підприємництво.

Місія Масачусетського інституту технологій полягає у просуванні знань і навчанні студентів у науці, техніці та інших галузях освіти для найкращого служіння країні та світу в ХХІ столітті [6]. Інститут прагне до генерування, поширення та зберігання знань і в роботі з іншими довести це знання, щоб вирішувати найбільші виклики у світі. Він присвячує роботу надання різноманітного студентському співтовариству освіти, яка поєднує в собі ретельні академічні дослідження і хвилювання від відкриттів за підтримки та інтелектуальної стимуляції. У кожному члені вони прагнуть розвивати здібності і пристрасть до роботи розумно, творчо і ефективно на благо людства.

З нашої точки зору, саме такі визначення місій наведених провідних університетів США зобов'язують їх наповнювати навчання таким змістом, який дає можливість випускникам творчо та плідно працювати собі на благо, благо своїх громад і країн, час від часу вдячно згадуючи свої університети.

Джерела та література:

1. Офіційний сайт університету Мічигану <http://president.umich.edu/mission.php>
2. Офіційний сайт університету Єйль <http://www.yale.edu/about/mission.html>
3. Офіційний сайт університету Гарвард <http://www.harvard.edu/faqs/mission-statement>
4. Офіційний сайт університету Стенфорд <http://www.gsb.stanford.edu/about/mission.html>
5. Офіційний сайт університету штату Чикаго <http://www.csu.edu/news/missionvisioncorevalues.htm>
6. Офіційний сайт Масачусетського інституту технологій <http://web.mit.edu/mission.html>

Ільницький Д.О., к.е.н., доцент

МОТИВАЦІЯ ЯК ПЕРЕДУМОВА АУДИТОРНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В ДОСЛІДНИЦЬКИХ УНІВЕРСИТЕТАХ США

Мотивацію аудиторної роботи слід поділяти на особисту мотивацію 1) до навчання в загалі, 2) навчання конкретній спеціальності, 3) навчання в конкретному університеті, а також 4) мотивацію до опанування конкретних предметів і 5) окремих тем. Спробуємо в межах обсягу тез зупинитися на тому досвідчійності дослідницьких університетів США, який ще досить слабо досліджений та адаптований у нашій країні.

Одним з документів, що вимагається дослідницькими університетами США від перспективних студентів, є *мотиваційний лист*, у якому в довільній формі викладаються основні причини вибору саме цього університету, спеціальності та очікувані результати навчання в ньому. Слід також зазначити, що при цьому дослідницькими університетами США проводиться саме *відбір студентів* (а не вступ студентів) виходячи з їх очікувань і прагнень та можливостей університетів задовольнити ці очікування.

Провідні дослідницькі та інші університети США мають досить усталену практику проведення *аналізу результатів* своєї освітньої діяльності. Для цього ними серед іншого вивчаються доходи випускників і їх зайнятість. Результати таких досліджень досить яскраво характеризують позиції випускників конкретних університетів на ринку праці та дають основи для порівняння їх з аналогічними показниками інших університетів і професій. Враховуючи досить сталі позиції університетів (особливо провідних) в різноманітних рейтингах, такі дані виступають суттєвою мотивацією при виборі університету, але одночасно свідчать про певні конкурентні переваги університету та дають йому підставу для визначення рівня цін за надання освітніх послуг.

Таким чином починає складатися економічна складова мотивації навчання студента в конкретному університеті на конкретній спеціальності. Очевидно, що особисті фактори також мають місце, особливо при виборі майбутнього фаху. Тому американські університети практикують проведення *заходів з професійної орієнтації* для випускників шкіл (що, на нашу думку, має бути обов'язковою частиною державної освітньої політики).

Ще однією складовою мотивації можна назвати вартість навчання. В дослідницьких університетах США вона є вищою у порівнянні з іншими закладами вищої освіти, але і відкриває значно ширші перспективи для студентів і випускників. У США держава не гарантує безкоштовну освіту (хоча не виключаємо існування певних програм у цьому напрямку), але *державна політика* спрямована на забезпечення можливостей отримання освіти більшістю бажаючих, адже саме якісна освіта фахівців є найціннішим багатством і капіталом у суспільстві знань (інформаційному суспільстві), яке розбудовують США. Для цього реалізуються спеціальні програми для окремих соціальних груп чи територіальних громад, надаються державні гранти найкращим учням (мотивація до навчання в школі), а також, що особливо відзначимо, надаються освітні кредити під відсотки, що практично відповідають рівню інфляції (у США це 2–4 %) (що також мотивує працювати на благо своє та країни). У цілому філософія цього питання виглядає так, що вклавши кошти в освіту їх слід відпрацювати, для чого в США є всі передумови, а з іншого боку це підтримує активне економічне життя суспільства.

Очевидно, що самі викладачі також повинні проводити певну роботу щодо мотивації студентів. Так, наприклад, в американських університетах частина курсів є обов'язковою (тут університет проводить, як мінімум, роз'яснювальну роботу), а інша — вибірковою (тут задача самих викладачів мотивувати студентів обрати їх курс, що сприятиме студентам в досягненні їх цілей, що були визначені в мотиваційному листі). Внутрішня конкуренція за студентів мотивує пропонувати найкращі курси.

Підсумовуючи зазначимо, що будь-яка аудиторна робота має свою мету, яку чітко мають усвідомлювати як викладачі, так і студенти. Саме з мети слід починати викладачам, коли здійснюється вибір форм та особливостей аудиторної роботи.

Капуш А.В., канд. філол. наук, доцент
кафедри німецької мови